

Helena Jakševičiūtė-Kibartienė Švėkšnos parke jaunystėje

Helena
Jakševičiūtė-
Kibartienė (1901–1986)

EILĖRAŠČIAI

***

Gyvenimas kaip delčia susiaurėjo,
Kaip blanki ugnelė užgeso laukuos,
Kaip sunkus prisiminimas ten, kapinėse,
Su ašara praeities nuriedėjo.

Bet aš dar jo ieškau su viltimi
Ten, ilgų šešėlių neaiškioj šviesoj,
Jau nesamų mylimų žmonių veiduos;
Ir einu aš drąsiai su praeitimi.

Senam name susėdame prie stalo,
Jiems pasakoju naujienas
Apie pilkas prabėgusias dienas
Ir kad žvaigždės kris, kad saulė atšalo.

Kaip seniau ilgai kalbam iš širdies
Iki laikrodžio dūžių pusiaunakty.

1974 m. lapkričio 8 d.

V. J. (TĖVUI)

Tu klausai, kodėl nusiminusi esu,
Kodėl už miško išsklido žvilgnis mano.

Užsispyrusi ieškau nykstant saulės šviesų,
Brėkstant dienos anapus pylimo seno.

Man gaila pabirusių valandų auksinių –
Kaip gobšė skaičiuoju su siaubu, baime,
Užkerėta jų blizgesiu paskutiniu,
Imu įsivaizduotą, netikrą laimę.

Liūdna, kieno kaltę priminei pats...
Kad jau vakaras mano atėjo nūnai.
Rūškani šešėliai. Vėliau tamsa nakties,
Privers užmerkti akis, nors tikėjau...

Dar gyvenau, buvau pilna vilties,
O kam tos apgaulės pagailėjai?

1952 m. gegužės 14 d., Šiauliai

SKIRIU JAKŠEVIČIAMS

Praeities pilis – mielos vaiskios menės,
Jose gandai seno laiko gyvena –
Užgesęs židinys vis dar rusena,
O aidas ten girdis – toliu verdenis.

Kai įžengiu ir klajoju po tą šalį,
Renkasi žmonės, taip pažįstami veidai,
Ir mylimi širdžiai suskamba vardai,
Bet manęs nei vienas pažinti negali.

Kraujo ryšiai sukelia tyrą jausmą,
Bet atbalsio neišgirs siela mano.
Mums bendravimo laikas atgyveno,
Tik girdžiu varpo gedulingą gausmą,

Nuostolių gėlą, beviltiškų troškimų,
Negražint praeities soneto ritmu.

1968 m. gegužės 25 d., Šiauliai

ADOMUI JAKŠEVIČIUI¹

Kaip aš tavęs pamiršti negaliu –
Visur šviesiu atminimu lydi.
Išsiskyrimą skausmingą, didį
Gailėstį nešu Golgotos keliu.

Matau tave, kai saulė liepsnoja
Ir, kai kelrodė žvaigždė šviečia,
Tavo geras balsas mane kviečia,
O ranka iš amžinybės moja.

Matau rūke praeitis išskyla,
Tavo kūrybos genijus sparnuotas,
Kuris visiems laikams kaip siela duota.
Mirtis prieš jį kaip delčia išdyla,
Nes šventyklos menas įstabus
Liks kol tik žmogus pasauly bus.

1968 m. gruodžio 13 d., Šiauliai

ADOMUI JAKŠEVIČIUI*

Tėvyne mano saulėtų dienu,
Kada dangus buvo giedras menu,
Kada pievos spalvingai žaliavo,
Gėlės nešė tylią maldą tavo.

Lengva svajonė plaukė laukais,
Žadino sielą vakario varpais.
Lakštingalos suokė krūmų tankmėj,
Melodija sroveno upės versmėj.

Ir rodos šimtai smuikų nejučia,
Atsiliepdavo piliakalniuos slapčia.
Tuoj praeities dvasia kils rūkiais,
Ir vedė mintį didvyrių takais.

Mylimoji, tais burtais gyvenu,
Tave tokią, kaip buvai, tik menu,
Ir bičiulius tavo šviesios šalies
Kas, kaip savo jaunystės neminės?
Ir gėlių žydinčių, margaspalvių,
Aš verkiu šiandieną, verkiu gailiai.

1953 m. lapkričio 10 d., Šiauliai

* Adomas Jakševičius žuvo 1967 m. spalio 17 d.

(Nukelta į 44 p.)

Iš kairės: Jonas Kibartas su žmona Helena Jakševičiūtė-Kibartienė jaunystėje; paminklas, sukurtas vieno iš Jakševičių (kur stovi šis paminklas, Jakševičių giminė nėra išaiškinusi)

(Atkelta iš 43 p.)

MENAS

Per žemę reikia žengti atsargiai,
Lengvai, su didžia meile, atidumu,
Apgalvotu žingsniu, giliu ramumu,
Nes visur po kojom yra kapai.

Seniai šimtmečiu užmigo dalia,
Plunksna, kaltas, teptukas įstabus.
Muzikos burtas naujai nepabus,
Štai numirė žmogaus Genijaus galia.

Jų šešėlius vysimės ilgai,
O į garbės įsiklausę aida,
Palenksim nusiminę veida.
Ar nutepę skruostus, kaip juokdariai
Tik patriukšmavę vardan praieities,
Mes, kaip jie, nepaliksim atminties.

1939 m. gegužės 1 d., Šiauliai

***

Šit, įsižiūrėjęs į mergelės veidą,
Nori mene išreikšti pilnumoj,
Tiek metų bruožus tobulini vienuoj,
Visvien nepastebimai padarai klaidų.

Vėl dirba, perdirbinėja ranka tavo,
Tą liepsnojančių paveikslą nekaltybės,
Kartojas kaltas, pripratęs prie tobulybės,
Nepagauta dingsta mintis pirmoji...

Pirma sukurk jos atvaizdą širdyje savo,
Iš aušrinės žvaigždės semkis įkvėpimo,
Tu nugalėsi smurtą žiauraus likimo.
Kas šviečia be šešėlių – tikrai bangavo,
To genijus pranoks šaltą amžių bėgį
Ar tu gyvas, ar seniai po laurais miegi.

Švėkšna, Vilkėnų g. 28

Laisvės paminklas Švėkšnoje, sukurtas Lietuvos nepriklausomybės 10-mečio proga. Autorius – Adomas Jakševičius

Iš kairės: Ukmergės šv. Petro ir Pauliaus bažnyčia Ukmergėje. Bažnyčios skulptūrų autorius – skulptorius Silvanas Eugenijus Jakševičius; Lietuvos Nepriklausomybės paminklas „Lithuania Restituta“. Projekto autorius – Liudas Truikys, pastatė skulptorius Silvanas Eugenijus Jakševičius